

STREDOŠKOLSKÁ ODBORNÁ ČINNOSŤ V SOŠ DREVÁRSKEJ TOPOĽČANY

KATARÍNA BÁLEŠOVÁ

ABSTRAKT

Cieľom práce je poukázať na starostlivosť manažmentu v Strednej odbornej škole drevárskej v Topoľčanoch o talenty a nadané deti v rámci Stredoškolskej odbornej činnosti. Popíšeme, ako žiakov motivovať v zapájaní sa do triednych, školských a krajských kôl tejto súťaže, zmapujeme prácu a činnosť žiakov a učiteľov za uplynulé obdobie. Ukážeme, ako nájsť spôsob k aktívnemu prístupu k mimoškolským aktivitám nielen žiakov, ale aj ich pedagógov. Práca by mala byť prínosom aj pre iných učiteľov na stredných školách, ktorí sa svojim žiakom aktívne venujú.

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY SOŠ DREVÁRSKEJ TOPOĽČANY

Stredoškolská odborná činnosť je súťaž pre všetkých, ktorí chcú rozvíjať vlastné nápady, realizovať ich, mať presný postreh, prichádzať na jadro veci, skúšať, zlepšovať všetko, čo je dôležité, získavať zmysel pre tajomstvá všedného dňa, je to dobrovoľná činnosť žiakov denného štúdia gymnázií, stredných odborných škôl a konzervatórií.

V Strednej odbornej škole drevárskej v Topoľčanoch prebieha SOČ od roku 1979. Od tohto roku sa stredoškolskej odbornej činnosti venovalo veľa pedagógov a žiakov. Nemožno nespomenúť pani učiteľky Ing. Kalužajovú, Ing. Pitnerovú, Ing. Kolbikovú, Ing. Bálešovú, ale aj súčasnú Ing. Minarovičovú, ktoré sa žiakom venujú a pripravujú ich na triedne, školské a krajské kolá. Výsledkom Stredoškolskej odbornej činnosti je samostatná práca, ktorá sa predkladá na odborné posúdenie. Vyvrcholením stredoškolskej odbornej činnosti sú súťažné prehliadky, na ktorých žiaci obhajujú výsledky svojej dlhodobej práce. Súťažné prehliadky sú jednotné v celej Slovenskej republike a usporadúvajú sa každoročne. Na našej škole sa stredoškolská odborná činnosť začína každoročne už v mesiaci január, triednymi kolami. Dobrá propagácia na škole a nadšení učitelia vysvetlia žiakom čo znamená táto súťaž, aké sú podmienky, spropagujú metodickú príručku a zdôraznia efektívnosť pre nich samotných. Najprv prebehnú triedne kolá, kde sú zapojení všetci žiaci. Spoločne s pedagógom vyberajú najlepšie práce, posudzujú úroveň obhajoby, aplikácie do praxe, používanie odbornej terminológie. Učiteľ a všetci zúčastnení kladú na prezentujúceho rôzne otázky, pýtajú sa na detaily, skúmajú využitie práce a takto práce a ich autorov posúvajú do školského kola. Veľký dôraz sa kladie na prvé ročníky, kde sa vyhľadávajú talenty, pretože týchto žiakov ešte z vyučovacích hodín nepoznáme. Uvedenými aktivitami si zabezpečíme budúcich „sočkárov“ do ďalších ročníkov. Skúsenejší žiaci z druhých, tretích a štvrtých ročníkov sú tiež zapojení

do triednych kôl, z nich vyberú hodnotitelia iba výborné práce. Výsledky školského kola stredoškolskej odbornej činnosti spracuje školská komisia, postupujúci žiaci si s garantom vypíšu elektronické prihlášky do krajského kola.

Snahou manažmentu školy je vynaložiť maximálne úsilie na to, aby sa žiakom darilo. Učitelia v Strednej odbornej škole v Topolčanoch sa neriadia tým, že menej žiakov znamená menej peňazí a tým aj menej práce. Naopak, pristupujú ku každému individuálne, aktívne ich zapájajú do všetkých súťaží o ktoré sa žiaci prejavia záujem a kde dosahujú veľmi dobré výsledky.

Pri analýze dosiahnutých výsledkov a úspechov zo súťaží doma aj v zahraničí zisťujeme, že **talentovaní jedinci získavajú úspechy prevažne len nesmiernou vôľou a vlastnou usilovnosťou**. Nemalú úlohu pritom zohrávajú hlavne rodičia žiakov, prípadne učiteľ. Učiteľ – metodik pracuje s nadanými žiakmi väčšinou však bez ekonomického stimulu a na úkor svojho voľného času.

Ako vidno zo štatistiky, účasť žiakov na SOČ na Strednej odbornej škole drevárskej v Topolčanoch, vzhľadom na počet žiakov v škole, nemá klesajúcu tendenciu.

Tímová práca – spolupráca pedagógov, školského psychológa a vedenia školy prináša jednotnosť v prezentovaní zámerov školy a smeruje k dobrým výsledkom o ktoré sa snažia všetci zúčastnení vo výchovno-vzdelávacom procese.

Prvky úspešnosti školy:

- najdôležitejším prvkom úspechu školy je manažment školy, ak si manažment školy vyberie na ďalšie riadiace pozície fundovaných kolegov, škola sa výrazne pohne dopredu,
- aktívna komunikácia so žiakmi, ale aj aktívna a otvorená komunikácia medzi pedagógmi,
- vyhľadávanie talentov už v prvých ročníkoch, je nutné pozorne si všímať žiakov na vyučovacích hodinách, na krúžkoch, v mimoškolskom prostredí,
- informovať garanta predmetu (krúžku, SOČ) o aktívnych žiakoch je aj úloha triedneho učiteľa,
- spolupráca s rodičmi, s bývalými absolventmi školy,
- motivovanie žiakov finančnou odmenou, nie vecnými cenami,
- finančná motivácia, ktorý svojou objektivitou dokáže byť zjednocujúcim a stmelujúcim prvkom,
- na odborných školách zapájať viac do tejto súťaže majstrov a učiteľov odborného výcviku, ale aj pedagógov všeobecno-vzdelávacích predmetov,
- spolupracovať s budúcimi firmami, zamestnávateľmi, odborníkmi s praxe, prípadne s VŠ a centrami voľného času pri riešení problémov z praxe,
- venovať sa žiakom na krúžkoch a mimoškolských aktivitách,
- zabezpečiť dostatočnú propagáciu hlavne celoslovenského kola Stredoškolskej odbornej činnosti, televízia, rozhlas, rozhovory s víťazmi o ich zámeroch do budúcnosti,
- dať žiakom možnosť dokonalej prípravy aj mimo školy,
- viac možností pri nácviku na vedomostné súťaže,
- spolupracovať so školským psychológom,
- povzbudzovať a chváliť žiaka, túžba po víťazstve je prirodzená,
- na krajských, celoštátnych a medzinárodných kolách, využívať viac sprievodných akcií, napríklad vyhlásenie miss „sočkára, sočkáčky“,

Stredoškolská odborná činnosť je súťaž pre všetkých, ktorí chcú rozvíjať svoje nápady, realizovať ich, mať dobrý postreh, prichádzať na podstatu veci, skúšať, vylepšovať všetko, čo je dôležité. Každý pedagóg, ktorý sa venuje talentovanej mládeži, usmerňuje ju, pripravuje na súťaže akéhokoľvek charakteru, dáva žiakom do ich budúcnosti veľmi veľa. Poznatky, ktoré žiak získa vlastnou prácou a úsilím sú trvalé. Učiteľ svojim usmerňovaním odstráni pasivitu, motivuje, aktivizuje, snaží sa, aby

žiak hľadal, objavoval, tvoril a takto sa pripravil na štúdium na vysokej škole, alebo získané vedomosti a skúsenosti uplatnil v praxi.

V školskom roku 2012/2013 sa celkovo 272 talentovaných stredoškôľakov z oblasti prírodovedných, technických, humanitných a spoločenskovedných odborov stretlo v dňoch 25. – 27. apríla 2013 na celoslovenskej prehliadke Stredoškolskej odbornej činnosti (SOČ) v Nových Zámkoch na 35. ročníku SOČ. Celoslovenskej prehliadky sa zúčastnili aj dvaja žiaci SOŠ drevárskej zo študijného odboru technické a informatické služby, ktorí postúpili z krajského kola súťaže.

Alexander Bošanský obhajoval prácu v odbore Pedagogika, psychológia, sociológia a svojou prácou a prezentáciou oslovil porotu natoľko, že získal za svoju prácu „Projektové vzdelávanie“ 1. miesto. Práca vychádzala z vlastnej skúsenosti žiaka, ktorý si mohol danú metódu vyučovania vyskúšať pri projektovom vzdelávaní v škole s témou „Bezpečne na internete“. Práca sa javila ako vhodný námet pre ostatných učiteľov, ktorí chcú rozvíjať fantáziu a tvorivosť u svojich žiakov.

Svojou účasťou na celoslovenskom kole nám veľkú radosť urobil aj Kamil Kudas, ktorý si zmeral svoje schopnosti v odbore Ekonomika a riadenie, odbor mal už tradične silné zastúpenie.

V školskom roku 2012/2013 sa do školského kola súťaže zapojili žiaci s 26 prácami, šesť z nich postúpilo do krajského kola a dvaja do celoslovenského kola. Sme hrdí na to, že naši žiaci dosiahli v tejto prestížnej celoslovenskej súťaži taký pekný úspech.

ZOZNAM POUŽITEJ LITERATÚRY

www.sosdrevarska.sk citované dňa 20.04.2013

ADRESA AUTORA

Ing. Katarína Bálešová
SOŠ drevárska Topoľčany
Pílska 7
955 01 Topoľčany
kbalesova@gmail.com